

22 söndagen efter Den Heliga Trefaldighets dag

Tom Hardts postilla, första årgången

Evangelium: Matt. 18:23–35.

I Guds, Faderns + och Sonens och Den Helige Andes, namn. Amen.

Över denna söndags evangelium om *”Den obarmhärtige medtjänaren”* står med all rätt rubriken och predikoämnet *”Kristnas inbördes umgängelse”*. Det är vi, som församlas kring evangelium och sakrament, som hämtar syndernas förlåtelse, liv och salighet i denna högmässa, som ställs inför domen över *”Den obarmhärtige medtjänaren”* med Jesu ord: *”Så skall också min himmelske Fader göra med eder, om I icke av hjärtat förlåten var och en sin broder”*. Vi, som här får den stora skulden av tiotusen pund efterskönt genom Jesu heliga offer, *”som rikt betala kan de tiotusen pund”* (sv. ps. 285:3), skall efterlikna denna storsinnet, så att vi efterskänker de hundra silverpenningar, som vår nästa är oss skyldig. Att så förlåta är just kärlek, Guds kärlek.

Här är det dock nödvändigt att göra ett avbrott, en allvarlig erinran om vad dagens evangelium icke är, vad Jesus icke lär. Han säger inte det, som dagens religiösa utläggare av denna text, ja, evangeliets förvrängare i alla tider vill få honom att säga, att det här skulle gälla *”människors inbördes umgängelse”*, den allmänmänskliga, sociala, politiska umgängelsen. Det är inte sant utan en grov, själafarlig och samhällsfarlig lögn, att livet under Lagen – utanför de heligas samfund – skulle bygga på förlåtelsen som grundsten. Det är ett bedrägeri, visserligen framgångsrikt men ändå ihäligt, tomt och grundlöst, att Kristus kommit för att kasta en ny dimension, förlåtelsens och kärlekens, över statsmaskinerier, internationella förhandlingar och löneavtal. Allt detta står ju med besked utanför de tiotusen pundens efterskönkande, utanför nåden och rättfärdiggörelsen, och står endast och allenast under Lagen, så långt den är känd för hedningarna, för dem, som alltså icke känner Gud, inte vår Herres Jesu Kristi Fader, all nåds Gud. Här kan och skall Lagen gälla. Här kan och skall Lagen icke återkallas och upphävas.

Det är inte bara nutidens svärmiska kristendom, som missbrukat evangelium, så att därav blivit en allmän socialprincip. Vår evangelisk-lutherska kyrkas beaktelse och reformationens predikningar betygar

med stor kraft och övertygat avståndstagande, att förlåtelsen som falsk regel så omfattats under kristenhetens dåtida läromässiga förfall och upplösning, att överhetspersoner i allmänhet, domare och officerare, endast med dåligt samvete förvaltade samhällets straffande uppgift, liksom köpmännen upplevde sig som mindre kristna genom att äga och hantera pengar. Inget var vanligare än att just jurister och militärer till sonande av sin förment okristliga yrkesövning på sin ålders höst gick i kloster. Den kejsare, som fördömde vår evangelisk-lutherska bekännelse och dömde Luther fredlös, flydde också till slut sitt livslånga arbete med rättsskipning och försvar för att efter tronavsägelse invänta döden i klostrets förment sonande frid. Ingen glädje, inget gott samvete, ingen tro kunde finnas hos den, som således inte förlåtit utan styrt med Lagen, ställt krav och utkrävt skulden. Så slutar livet för den, som tror, att denna söndag handlar om *”människors inbördes umgängelse”*.

När vi så förstår, varför det i dag heter *”Kristnas inbördes umgängelse”*, måste vi också tränga in i vad detta innebär enligt dagens evangelium. Det slås fast, att det faktiskt finns en skuld mellan människor, att verkligen någon var skyldig den obarmhärtige medtjänaren hundra silverpenningar. Allt står verkligen under S:t Petri fråga i versen före evangeliet: *”huru många gånger skall jag förlåta min broder, om han för syndar sig mot mig?”* (Matt. 18:21) Evangeliet svarar på denna fråga, och frågan är allvarlig. Det finns bröder, *”som oss skyldiga äro”*. Det finns vid sidan av dem andra bröder, som har ett grovt sätt, som är osmidiga, som inte bättre förstår, och som därför inte blir skyldiga hundra silverpenningar. Deras förekomst förringar dock inte de andras synd, om vilken vi så säger:

- I. **min broders synd är ett faktum, som måste åtgärdas,**
- II. **min broders synd skall av mig påtalas,**
- III. **min broders synd skall av mig på begäran alltid förlåtas.**

I. Min broders synd är ett faktum, som måste åtgärdas.

Det väsentliga i dagens evangelium är just detta, att vi som kristna möter synden hos vår broder, att vi själva utsätts för den och omöjligen kan gå förbi den. Det räcker inte med att jag känner min egen synd och åtgärdar de tiotusen pundens skuld och får den efterskänkt. Jag ställs i ansvar för min broder, vilket tvingar mig ut ur den egna kammaren och biktstolen till att *"taga vara på min broder"*. (1 Mos. 4:9) Det allvarliga är därvid inte den skada, som han gjort mig, utan den skada han gör sig själv.

II. Min broders synd skall av mig påtalas.

Jesus har strax innan sagt: *"Men om din broder för-syndar sig mot dig, så gå åstad och förehåll honom det enskilt"*. (Matt. 18:15) Omsatt i liknelsens bildspråk är detta just medtjänarens: *"Betala vad du är skyldig"*. Lagen, domen: *"du är skyldig"* måste av oss uttalas och detta öga mot öga. I detta ligger inget elakt, långsint eller hämndlystet, som vi kanske tänker oss.

Det är ett ord, som avkräves även den stillsamme, fridsamme, tillbakadragne, även den, som vill hålla avstånd och därmed falsk sinnesfrid. Gud knuffar oss in i en uppgörelse, i Ordets tjänst.

III. Min broders synd skall av mig på begäran alltid förlätas.

Den obarmhärtige medtjänaren blir just obarmhärtig, när det om honom heter: *"Men han ville icke"*, ville icke *"ha tålmod med mig"*, ville icke förlåta, fastän syndaren bad härom. Det handlar om en kristen, av Gud förlåten, helgad och förnyad människa, som enligt evangeliet faktiskt kan handla så. Det gäller alltså om mig själv. Om jag finner situationen orimlig, har jag inte förstått Guds allvar, inte heller min naturs bräcklighet, när den t.o.m. oförskyllt sårats och kränkts av en syndare. Min förmenta helighet kan då vämjas över syndarens sent påkomna ånger, och just då gäller Jesu ord: *"Icke sju gånger, utan sjuttio gånger sju gånger"*. (Matt. 18:22)

Amen.